

Arne Garborg:

'BONDEKULTUR'

**Vi som vil at nordmennene
skal vera et Europa-folk**

Frå Arne Garborg:

''Bondekultur'' 1886

Oftedøler og gausdøler har funne på noko no som dei kallar «europeisme». Dei vil ikkje vita av den, seier dei. Det menneskelege åndsliv har nått lengst fram i Europa, det veit dei; men vi skal ikkje vera europeiske likevel, vi.

At dei sjølve ikkje vil vera europearar, det kan vera for det det er, og det har visst sine grunnar. Men det er ein rar tanke at gamle Noreg ikkje lenger skulle høyre med til Europa. Og fekk dei rå som dei ville, dei karane, med sin «kultur på heimleg grunn» og sine mange påfunn, så kunne dei nok få Noreg til å høyre med til Kina.

Men endå dei har alle bakstrevarmakter med seg, skal dei ikkje koma nokon veg med det.

— Der var dei som ville byggje kulturen på heimleg grunn den gongen då kristendomen kom. Kristendomen var frå Sudlanda, sa dei, og høvde ikkje for oss her oppe.

Der var dei som sa det same då lutherdomen kom. Og då liberalismen kom, var det fælt mange som vart heimkjære og nasjonale.

Dei ville byggje kulturen på heimleg grunn. Vi skulle ha det som vi hadde hatt det før, og så utvikle oss pent og i ro, men ikkje bry oss om dei utanlandske påfunn. Vi skulle melde oss ut av Europa.

Dei kom ingen veg. Frå St. Olavs tid høyrer Noreg med til Europa, og Lars Oftedal, Jak. Sverdrup, Christopher Bruun og andre slike, dei får nok finne seg i det. Og vegen mellom Noreg og Europa vert for kvar tid stuttare.

Ei einaste von har dei: om dei kunne få bøndene til å mure seg inne. Men vi som vil at nordmennene skal vera Europa-folk, vi skal vel hindre dei i det. Det skal gå med dei som det gjekk med trollet som bygde kyrkje for kong Olav: då trollet trudde at det alt hadde vunne, ropa kong Olav det på namnet, og så vart trollet til stein.

Vi veit namnet på våre nye tuftekallar, vi, og vi skal ikkje spare å rope på dei. Men det rette og sanne namnet deira er:

Ja til Europa er ja til trygghet

Europabevegelsen i Norge 1972.

www.pdf-arkivet.no (2026)

HOLTZAU & CO., OSLO